

zima / 2012

Univerzita Hradec Králové

zpravodaj UHK / zima 2012

www.uhk.cz

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

- / Jsme evropskou univerzitou!
- / Univerzita Václavu Havlovi
- / Univerzita hostila Českou konferenci rektorů
- / Filozofická fakulta v roce 2011 – stará či nová? Úspěšná!
- / Račte vstoupit!
- / Přírodovědecká fakulta má krásné a hodnotné insignie
- / Living La Vida Loca...
- / Zážitkové workshopy pro středoškoláky na Filozofické fakultě
- / Science Café v Hradci Králové aneb Podává se věda s kávou

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

- / Představujeme nové projekty Grantové agentury České republiky řešené na UHK od roku 2012

DÍÁŘ

- / Nový profesor a noví docenti UHK
- / Absolvent univerzity na stopě dinosaurů
- / Z publikací našich učitelů
- / Nadace České spořitelny připravuje spolupráci s univerzitou

Jsme evropskou univerzitou!

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

Zráni Univerzity Hradec Králové je patrné na její bohatší struktuře, sílící odborné potenci a četných mezinárodních kontaktech. Naše univerzita tak v uplynulých letech nabyla podoby standardní vysoké školy srovnatelné s obdobnými zahraničními vzdělávacími institucemi. Jako výraz uznání této skutečnosti se vedení univerzity rozhodlo požádat o členství v Asociaci evropských univerzit, European University Association (EUA). Univerzita musela doložit své kvality podrobným přehledem ukazatelů vypočítaných o šíři akademických aktivit, počtu doktorských studijních programů, objemu vědecké činnosti, míře zahraniční spolupráce a jiných hlediscích. Po zvážení profilových charakteristik radou EUA byla UHK 27. ledna 2012 přijata za řádného člena této organizace.

EUA sdružuje a zastupuje vysoké školy 47 zemí a poskytuje jim jedinečný prostor ke spolupráci a ke následování nejnovějších trendů v oblasti vysokoškolské vzdělávací a výzkumné politiky. Jejimi členy jsou univerzity dosahující definovaných výukových a výzkumných standardů. EUA je oficiálním představitelem sektoru vysokých škol v bolognském pro-

cesu, zastoupena v bezpočtu pracovních a poradních orgánů. Rovněž zastupuje univerzity ve styku s Evropskou komisí. Jako člen EUA má univerzita přístup k pravidelným informacím a službám, které tato organizace poskytuje. Jak vyjádřil ve svém dopise rektoru UHK předseda Asociace evropských univerzit prof. Jean-Marc Rapp, opírá se Asociace evropských univerzit o názory vysokých škol, aby mohla důrazem na své početné členstvo posilovat váhu evropského vysokoškolského vzdělávání ve styku s politickou a společenskou reprezentací. Předseda EUA proto vyzval UHK k tomu, aby se aktivně účastnila jejich činností a projektů a přispěla tak k vlivu akademického světa na evropské záležitosti.

Vzestup významu UHK v mezinárodním měřítku potvrzuje i skutečnost, že univerzita byla v listopadu 2011 jedním ze zakládajících členů Asociace univerzit visegrádských států (VUA) sdružující tři desítky vysokých škol z Česka, Slovenska, Polska a Maďarska. UHK se tak díky členství v obou sdruženích stává relevantním hráčem v evropském výzkumném a vzdělávacím prostoru. Více informací k EUA: www.eua.be, k VUA: www.vua.uniag.sk.

Univerzita Václavu Havlovi

Josef Hynek, rektor UHK

„Naděje je stav ducha, který
dává smysl našemu životu.“

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

schválením ve Vědecké radě Univerzity Hradec Králové byla 23. února 2011 udělena panu Václavu Havlovi Velká zlatá medaile UHK. Nejvyšší ocenění, kterým může naše univerzita odměnit výjimečné osobnosti, bylo panu prezidentovi uděleno jako výraz uznání a poděkování za trvalou akcentaci svobody a humanismu, jimž navržený zasvětil svůj život a veškeré veřejné působení. Naše škola tímto způsobem ocenila muže, který svým neokázalým hrdinstvím přispěl k návratu svobody a demokracie do naší země, a tím i k návratu těchto hodnot do našich vysokých škol. Člověka, který se celý život vytrvale vzpíral ideologiím, útlaku i autoritářským vládcům a byl za to perzekvován i vězněn. Muže, který se přirozeně někdy i mýlil, ale dělal vždy to, co považoval za správné, a nikoli to, co mu někdo předpisuje, či to, co přináší okamžitý užitek. Svými činy i osobním příkladem neustále dokazo-

val, že hranice mezi mocí a bezmocí prochází každým z nás.

Mnohá z dějství jeho životního příběhu se navíc odehrávala právě u nás - v dnešním Královéhradeckém kraji. Ať už to byl jeho oblíbený Hrádeček či trutnovský pivovar, kde budoucí prezident pracoval jako pomocný dělník, krkonošské hřebeny, které se staly místem schůzek s polskými disidenty, a není náhodou, že filmová podoba *Odcházení* se natáčela v České Skalici.

Ze všech těchto důvodů si Univerzita Hradec Králové považovala za čest Václavu Havlovi poděkovat a udělit mu své nejvyšší vyznamenání.

Myšlenka ocenit Václava Havla se poprvé objevila na podzim 2009, ale z důvodu pracovní vytíženosti pana prezidenta jsme se dohodli, že s oceněním počkáme až po dokončení filmu *Odcházení*, kterému se rozhodl plně věnovat. Ihned poté jsme začali

znovu jednat s kanceláří pana prezidenta a po rozhodnutí Vědecké rady UHK bylo stanoveno, že slavnostní ceremoniál, na kterém bude medaile předána, se uskuteční v pondělí 4. dubna 2011. Pan prezident se i přes pokračující zdravotní problémy do Hradce Králové těšil a univerzita se pilně připravovala na slavnostní chvíle. Vzhledem k osobnosti oceněného bylo rozhodnuto pojmut celou slavnost v poněkud „havlovském“ duchu, a proto jsme spojili svoje síly s Klicperovým divadlem. Režisér Vladimír Morávek spolu se svým týmem navrhl velmi zajímavý program, který byl inspirován úspěšným představením hry Světáci. Hosty by už při příchodu do univerzitní auly vítali příslušníci bezpečnosti, v aule byla instalována socha koně a panu prezidentovi by herci představující V. Neckáře s M. Kubišovou zazpívali „Časy se mění“. Vše bylo dokonale připraveno, avšak v pátek krátce po poledni přišla z Hrádečku zpráva, že vzhledem ke zdravotnímu stavu pana prezidenta je nutné akci zrušit. Jsem rád, že mohu na tomto místě zopakovat, že i přes velké zklamání všech zúčastněných se všichni zachovali zcela profesionálně a nikdo po univerzitě nepožadoval žádnou náhradu škody. Myslím si, že není mnoho osobností, u kterých bychom se takto jednotně a bez jakéhokoliv vyjednávání shodli, že nelitujeme času, práce a prostředků vložených do přípravy akce, která byla na poslední chvíli zrušena.

Naší snahou bylo předat medaili Václavu Havlovi u nás v Hradci Králové a pokud možno i před akademickou veřejností, a proto jsme hledali další příležitost jak příslušný ceremoniál připravit a zorganizovat s ohledem na zdravotní stav pana prezidenta. Ideální volbou se na základě dohody obou stran stal společenský večer, který univerzita pořádá v listopadu. Předání medaile v zaplněném Aldisu a nyní i za přítomnosti skutečné Marty Kubišové by bylo jistě velmi důstojné a reprezentativní. Současně s přípravami jsme však s obavou sledovali informace o pokračujících zdravotních problémech Václava Havla. Nechtěli jsme způsobit zklamání ani jemu, ani účastníkům slavnostního večera, a proto o přípravách této akce vědělo jen kolegium rektora. Naše obavy se bohužel naplnily a i tentokrát bylo na základě rozhodnutí lékařů nutné od našich plánů ustoupit.

Poslední příležitost k osobnímu předání medaile UHK panu prezidentovi se otevřela 7. prosince 2011, kdy byla dohodnuta schůzka v Praze, ale i ta byla několik hodin předem zrušena. Žádnou další možnost už bohužel mít nebudeme.

Je mi líto, že se nám nepodařilo medaili panu prezidentovi předat a mrzí mne, že na naši univerzitu už nepřijede. Ale jsem hrdý, že jsme mu náš vděk a úctu vyjádřili v době, kdy ještě žil, o našem ocenění věděl a na návštěvu k nám se těšil.

Univerzita hostila Českou konferenci rektorů

Ondřej Tikovský, kancléř UHK

První prosincový den roku 2011 se v Hradci Králové uskutečnilo zasedání České konference rektorů. Stalo se tak péčí Univerzity Hradec Králové, která je v České konferenci rektorů zastoupena osobou svého rektora prof. Josefa Hynka. Tato organizace sdružuje představitele veřejných, soukromých a státních vysokých škol České republiky, univerzitních i neuniverzitních, a zajišťuje jejich společný postup v zásadních záležitostech týkajících se rozvoje vzdělanosti, vědy, výzkumu a tvůrčí činnosti, dále pak vysokých škol a jejich studentů, akademických pracovníků a dalších zaměstnanců. ČKR pečuje o prosazování zájmů vysokých škol České republiky ve veřej-

ném životě a při jednání se státními i nestátními orgány v České republice, zejména s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a s Radou vysokých škol.

Součástí hradeckého jednání byla mj. diskuse k přípravě věcného záměru zákona o vysokých školách a věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům a o rozpočtu vysokých škol na rok 2012. Svým usnesením Česká konference rektorů doporučila nepřijmout věcné návrhy zákonů o vysokých školách a o finanční pomoci studentům a vyjádřila zásadní nesouhlas s návrhem státního rozpočtu v oblasti vysokého školství. Své stanovisko odůvodnila odkazem na skutečnost, že v průběhu posledních pěti let došlo k poklesu podílu výdajů na veřejné vysoké školy na HDP o 12,4 procentního bodu a výdajů na jednoho studenta o 16,9 %. Usnesení uvádí, že klesající výdaje na vysoké školství ohrozí kvalitu vzdělávacího procesu, zpomalí či zastaví reformní úsilí v oblasti vysokých škol, destabilizují vysokoškolské instituce a sníží konkurenceschopnost České republiky.

Filozofická fakulta v roce 2011 dospěla

Petr Grulich, děkan FF UHK

Rok 2011 byl pro Filozofickou fakultu UHK doslova a do písmene převratným. Přinesl totiž takové množství úspěchů, jako žádný jiný za dobu existence fakulty. Většina z nich byla výsledkem poctivého snažení předchozích let. Rok přitom začínal velmi depresivně – snížením platů, propouštěním, všemožnými škrty a strachem z následujících měsíců. Přinesl také do vnitřního klimatu fakulty, stejně jako do celého veřejného vysokého školství, neklid a určitou tíseň. A přesto byl nad jiné úspěšný.

Přestože se po vzniku Přírodovědecké fakulty a Ústavu sociální práce UHK Filozofická fakulta přesunula z role bývalé „nové fakulty“ do státotvornější role již zavedeného subjektu, nebyl její vývoj dokončen. Dokonce si dovoluji říci, že FF UHK dospěla předčasně. Naprosto legitimním úkolem fakultního vedení bylo dokončit rozvoj struktury studijních oborů tak, aby se blížil ideálnímu stavu, kdy každé fakultní pracoviště má akreditováno alespoň magisterské, ne-li doktorské

studium. Jsem proto velmi rád, že se podařilo dohnat dluh a úspěšně akreditovat navazující magisterské archivnictví, a to ve dvou samostatných mutacích – klasické a zaměřené na informační technologie. Spojení archivnictví a IT náleží k několika směrům, ve kterých FF UHK hraje republikový i středoevropský prim. Jak v této oblasti postupovat se od nás dnes učí i mnohem slavnější univerzity. Fakulta také se svými čtyřmi obory relativně úspěšně obstála v celostátní kontrole doktorského studia.

Daleko největším úspěchem roku 2011 se však stalo podzimní rozhodnutí MŠMT udělit FF UHK právo jmenovat profesory v oboru České a československé dějiny. Splnil se tak letitý cíl, který vznikl již v dobách před založením fakulty. Podařilo se tím splnit i největší z úkolů, který jsem si jako děkan pro své druhé funkční období předsevzal. (UHK dnes disponuje pouze dvěma obory profesorského řízení, jedním na FIM a druhým na naší filozofické fakultě.)

Všechny tři tyto úspěchy byly podmíněny významným vzestupem objemu vědeckovýzkumné činnosti fakulty v posledních letech, což je odrazem skutečnosti, že jsme již před lety oblast výzkumu a vývoje začali vnímat jako nejdůležitější ze všech našich činností. Jsme přesvědčeni, že provádět výzkum a publikovat patří nejen k základním povinnostem každého akademika, ale v dnešní době jde navíc o oblast, která významně ovlivňuje hospodaření fakulty, a tím existenci každého z nás. Chceme-li obstát mezi ostatními filozofickými fakultami, tak nám ani nic jiného nezbyvá. Poté, co fakulta v r. 2010 zavedla minimální publikační povinnost každého pracovníka a investovala mnoho sil do osvěty v tomto směru, stalo se něco, co jsme sami nečekali: publikační výkon fakulty vykázaný do databáze RIV vzrostl oproti roku 2010 na dvojnásobek. Ročně tak každý pracovník fakulty, včetně servisního Centra jazykové přípravy, vykázal v průměru cca 30 bodů v RIV. Tím jsme se s náskokem ocitli v čele celé UHK. Do značné míry je to způsobeno i faktem, že se v tomto roce nad jiné urodilo odborných monografií, což ale nelze každoročně opakovat. Znamená to však, že FF UHK se svým výkonem v RIV bezpečně pohybuje mezi ostatními fakultami svého typu v zemi, byť stále ještě v zadním poli. Nicméně dynamikou růstu své produkce v loňském roce předstihla i leckteré renomované fakulty v ČR.

Velmi potěšitelný přitom je i fakt, že stovek bodů dosáhli naši doktorandi. Velmi děkuji všem publikujícím pracovníkům fakulty, jichž je cca 90 %, ty ostatní pak vyzývám, aby se i oni zapojili. Záleží mi na tom, aby v roce 2012 byl výkon fakulty tak výborný, jako v loňském roce.

Důležitým předpokladem publikačního úspěchu je ovšem jeho finanční krytí. Jde zejména o prestižní granty GAČR a i v tomto oboru byla fakulta, stejně jako v minulých letech, úspěšná. Ze čtyř grantů přidělených univerzitě v roce 2011 získala naše fakulta tři (ze 13 podaných). Ačkoliv se zdá být takový počet malým, není tomu tak. Rok 2011 přinesl další propad úspěšnosti vysokých škol v této grantové soutěži, což znamená, že s naším ziskem náležíme mezi průměrně úspěšné subjekty, dokonce před některými velkými školami. Na fakultě je tak celkem řešeno devět vlastních grantů GAČR a jeden ve spoluřešitelství, čímž je fakulta opět nejúspěšnější v rámci UHK. Škoda jen, že stejný úspěch nepřineslo grantová soutěž NAKI. Gratuluji všem úspěšným řešitelům a apeluji na ostatní pracovníky fakulty, aby se nenechali odradit a znovu a znovu se grantové soutěže GAČR účastnili. Jedině to vede k úspěchu, který otevírá prostor pro další rozvoj. Jsem rád, že se jako podpora publikační činnosti osvědčila i Interní grantová soutěž FF UHK o projekty

základního výzkumu, kterou jsme v letošním roce upravili mj. tak, aby více směřovala i k podpoře podávání grantů GAČR.

Významným zdrojem příjmů jsou v posledních letech též projekty ESF. Přinášejí však riziko, že jejich řešitelé a účastníci se mj. i kvůli až absurdní administrativě těchto projektů odkloní od vědecké činnosti. Fakulta proto postupuje cestou buď celofakultních nebo maximálně celokatederních projektů tak, aby netříštila síly. Každý nově podaný projekt navíc musí nějakým způsobem prospívat i rozvoji výzkumu. Rok 2011 byl i zde úspěšný, neboť přinesl nové projekty za rekordních téměř 80 mil. Kč. Největší část (52 mil. Kč) náleží celofakultnímu projektu, který je koncipován jako nástroj řízení reformy všech oborů fakulty a současně jako nástroj pro rozvoj výzkumu a pro vykrytí části finančních propadů nadcházejících let. V rámci tohoto okruhu činností nemohu zapomenout ani na skutečnost, že se podařilo po létech úsilí zásluhou Královéhradeckého kraje a péčí Katedry archeologie spustit největší investiční akci, do níž je fakulta zapojena, a to výstavbu Archeoparku Všestary, který své brány otevře na podzim r. 2012.

Aby výčet úspěchů roku 2011 byl úplný, je třeba zmínit ještě jeden. Fakulta získala pracovníka na sti-

pendium z Fulbrightovy nadace prof. Marka Risjorda, filozofa z USA, což velmi prospívá rozvoji tohoto oboru na fakultě.

Přes výše řečené je třeba zodpovědět otázku, kam FF UHK míří v měnící se situaci reformovaného/skomírajícího českého vysokého školství. Naše úkoly musí být tyto: udržet a ještě víc posilovat vědecký výkon v RIV; útočit na mety v podobě dalších oborů doktorského studia, a to i za cenu jejich neprofinancování, neboť jsou nezbytným předpokladem rozvoje fakulty; držet maximum ze stávajícího spektra oborových oblastí, neboť jejich zánik bude nevratný a poškodí fakultu jako celek; zaměřit se na kombinovanou formu studia, která s poklesem počtu maturantů začne být od r. 2014 klíčová, a nakonec posilovat spolupráci s praxí. Vnitrouniverzitně chceme být stabilizujícím a státotvorným prvkem v mezifakultních vztazích. Zejména však chceme a musíme být motorem a vzorem vědeckovýzkumné činnosti celé univerzity. Filozofická fakulta UHK dospěla v rekordně krátkém čase 6 let v plnohodnotnou fakultu s profesorskými právy, slušnou publikační činností a ve čtvrtou nejžádanější filozofickou fakultu v ČR. Dosáhli jsme toho za cenu obrovského pracovního vzepětí naprosté většiny pracovníků a nesmíme proto nyní připustit, abychom se propadli mezi školy neuniverzitního typu. Věřím, že toto je cílem i ostatních součástí UHK.

Raďte vstoupit!

Dana Musilová, prorektorka pro vnitřní záležitosti UHK

Univerzita Hradec Králové věnuje trvalou pozornost uchazečům o studium. Nabízí jim příležitost seznámit se s nabízenými studijními obory, podmínkami studia a v neposlední řadě s atmosférou školy. Univerzita se ve spolupráci se svými součástmi účastní Veletrhu vzdělávání Gaudeamus, který se každoročně koná v Brně (říjen) a v Praze (leden). Brněnský veletrh má dlouhou tradici a vysokou návštěvnost, která umožňuje prezentovat nabídku studijních oborů velkému počtu zájemců o studium. Oba veletrhy mají stabilní okruh návštěvníků, což umožňuje vytvořit cílenou nabídku pro různé skupiny potenciálních uchazečů o studium.

Další společnou akcí univerzity a jejích součástí je Den otevřených dveří UHK, který se tradičně koná v prvním lednovém týdnu v univerzitním areálu Na Soutoku. Fakulty, vysokoškolský ústav a jejich odborná pracoviště zde prezentují zájemcům o studium, jejich rodičům a pedagogům studijní obory, jejichž výuku zajišťují. Pedagogové rovněž rádi odpovědí na zvědavé dotazy účastníků prezentací směřující

zejména k podmínkám studia. Do prezentací se zapojují také studenti UHK. U stánků jednotlivých součástí umístěných ve dvoraně Objektu společné výuky zájemci obdrží obecné informace o studiu, tištěné materiály a drobné propagační předměty. Letošním hitem byl speciální energetický nápoj vyrobený na objednávku UHK, který obdrželo prvních 500 návštěvníků.

Součásti UHK propagují studium na univerzitě a nabízené studijní obory rovněž pořádáním odborných workshopů, přednášek, seminářů a dalších akcí pro studenty středních škol v prostorách školy i mimo ně. Využívají při tom mimo jiné sítě partnerských středních škol UHK. Partnerské školy mají k dispozici katalog nabízených akcí, z nichž mohou vybírat podle svého zaměření a zájmu studentů. Středoškoláci mají neopakovatelnou příležitost seznámit se s vnitřním životem školy, zaměřením odborné činnosti jejích součástí a s akademickými pracovníky, což jim může usnadnit rozhodování o tom, kde budou realizovat svůj zájem o vysokoškolské studium.

Přírodovědecká fakulta má krásné a hodnotné insignie

Bohumil Vybíral, Katedra fyziky PřF UHK

Insignie jsou již od středověku znakem důstojnosti a moci propůjčené univerzitě a jejím fakultám. Na fakultě k nim patří žezlo a řetězy, které spolu s taláry slouží k označení děkana a proděkanů při akademických slavnostech, především promocích. Po rozhodnutí o vzniku Přírodovědecké fakulty UHK v květnu 2010 bylo jedním z úkolů i vytvoření jejích insignií. K jejich realizaci byl vyzván zkušený umělec MgA. Jan Hásek, který se již osvědčil jako autor žezla rektora UHK (2001) a žezla a řetězů Filozofické fakulty UHK (2006). Při tvorbě nových insignií v letech 2010/11 umělec vycházel z ideové koncepce založené na uplatnění jednotné symboliky, která se projevuje ve všech přírodovědných oborech. Jsou to koule v různých velikostech, trubice, tyčinka a šroubovice. Přitom ve tvarosloví a materiálech sledoval návaznost na již dříve jím vytvořené insignie UHK. Při tvorbě žezla a řetězů se tedy uplatnila koule jako základní geometrický tvar, který se vyskytuje ve vesmíru (hvězdy, planety), v makrosvětě (např. kapky vody bez vnější gravitace) a v mikrosvětě

(atomy a jejich jádra). Použití šroubovic v insigniích bylo inspirováno dvojími šroubovicemi kyseliny deoxyribonukleové (DNA), látky obsažené ve všech buněčných organismech. Další inspirací byla buňka, skládající se z jádra a buněčné stěny. Při tvorbě insignií byla rovněž zdůrazněna barva uplatněná ve vizuálním stylu PřF.

Žezlo PřF má přímý tvar a délku 1150 mm; je rozdělitelné na dvě části pro snadnější uložení. Jeho základ tvoří tři dvojité šroubovice DNA, šest koulí, dvě dřevěné rukojeti a kulovitá hlavice s jádrem. Celou osou rukojetové části prochází lesklý zlacený paprsek jako míza napájející květ v hlavici žezla, který je zároveň konstrukčním svorníkem. Hlavice žezla o průměru 130 mm je konstruována ze tří matných nerezocelových plechových kruhů se středovým otvorem pro kuličku, v polovině ohnutých pod úhlem 90° a sesazených k sobě vždy polovinou pootočené plochy, a to rovněž pod úhlem 90°. Vzniká tak prostorová evokace kulovitého, avšak ze všech stran otevřeného tvaru, symbolizujícího plášť buňky či atomu.

Uprostřed soustavy se nachází lesklá transparentní žlutá kulička vybroušená z citrínu (žluté varianty křemene), která charakterizuje jádro buňky nebo atomu. Každým pootočením hlavice žezla se mění její silueta od evokace tvaru trojlístého květu rostliny, přes ovál buňky, triádu, profil kruhu se čtvrtinovou výsečí až po sféru nebeskou, coby symbol neustále otevřeného bádání.

Řešení děkanského a tří proděkan-ských řetězů PřF rovněž vychází z výše uvedených inspiračních zdrojů. Obě provedení řetězů mají stejnou koncepci, konstrukci i symboliku, přičemž řetěz děkana je odlišen od řetězů proděkanů barevností koulí vsazených mezi články řetězů a rozdíly v řešení medailí. Základem řetězu jsou články, které zajišťují zároveň i lepší anatomickou přizpůsobivost při nošení řetězu na těle. K tomu je využito principu kardanu (či homokinetického kloubu) v řetězení článků, jehož klouby jsou umístěny v koulích mezi články. Vlastní článek je sestaven ze dvou stočených plechových šroubovitých lamel jako šroubovic DNA, spojených k sobě příčnými tyčinkami (jako vodíkovými můstky). Jednot-

livé články jsou pospojovány dutými koulemi (jako atomy) pomocí čepů vždy pootočených o 70°. Každý řetěz je složen ze šesti článků, sedmi koulí a zlaceného okruží medaile o průměru 90 mm. Na okruží je latinský název PřF: FACULTAS RERUM NATURALIUM UNIVERSITAS REGINAEGRADENSIS. Řetěz nemá zapínání, převléká se vcelku přes hlavu. Děkanská varianta má koule a tyčinky leštěné a zlacené, proděkanská leštěné a stříbřité. Medaile děkanského řetězu je kulovitá a otevíratelná. Je vytvořena ze dvou do sebe protočitelných dutých nerezocelových polokoulí ve zlacené mosazné obruči. U proděkanského řetězu je medaile pouze polokulovitá a stále otevřená. Povrchy všech plášťů medaile jsou oboustranně rotačně smírkované. V ohnisku duté polokoule je opět transparentní žlutá leštěná kulička z citrínu – jako jádro buňky či jádro atomu. Dutá polokoule zároveň působí jako zdroj odrazu světla pro kuličku, funguje tedy jako parabola či duté zrcadlo. Soustava velké a malé koule uvnitř symbolizuje jednoduchý model buňky či atomu a jejich jádra. Otevíratelnost koule u děkanského řetězu pak reprezentuje princip odhalování dalších tajemství vědy...

Obrázek na straně 14:

Žezlo děkana Přírodovědecké fakulty UHK.

Obrázek na straně 16:

Řetěz děkana Přírodovědecké fakulty UHK.

Rubén Darío Castellano Durán.

Living La Vida Loca...

Michaela Šírová, doktorandka Katedry politologie FF UHK

Přes 180 studentů partnerských středních škol z Hradce Králové i jeho okolí zavítalo ve dnech 10. listopadu 2011 a 9. ledna 2012 na Filozofickou fakultu Univerzity Hradec Králové, aby se blíže „dotkli“ dvou vzdálených oblastí, Latinské Ameriky a Afriky. Na FF UHK si účastníci v rámci workshopů s názvy „Politika a život v Latinské Americe“ a „Politika a život v Africe“ poslechli vyprávění odborníků i studentů z Katedry politologie FF UHK, kteří mají s těmito kontinenty bohaté osobní i odborné zkušenosti. Oba interaktivní workshopy byly zahájeny stručnými přednáškami uvádějícími posluchače do politických realit Latinské Ameriky a Afriky. Poté se slova ujali magisterští a doktorští studenti latinskoamerických a afrických studií, kteří se s návštěvníky podělili o své dojmy a fotografie ze studijních, pracovních či soukromých cest po jednotlivých zemích obou kontinentů.

Ve workshopu věnovaném Latinské Americe zazněly například postřehy z běžného života ve státech Střední Ameriky nebo příspěvek o politické emancipaci původního obyvatelstva

v Bolívii. Zajímavé pro středoškolačky bylo i setkání se dvěma studenty z Latinské Ameriky, jejichž povídání naopak nabízelo pohled Latinos na život v České republice.

Africký workshop přinesl studentům středních škol i jejich pedagogickému doprovodu mnoho nových informací o tom, jak žijí lidé v Nigérii, Ghaně, Zambii či severoafrických arabských státech, jak vypadá typická tamní rodina, práce, obydlí či strava.

I samotní středoškoláci aktivně vstupovali do akce svými dotazy a následně se účastnili i kvízů o ceny. Odvážnější z účastníků využili v rámci workshopu svého apetitu a nabízené možnosti ochutnat specialitu kmene Guane – smažené obří mravence (Hormigas culonas). Velice hojná účast, která předčila očekávání organizátorů (i kapacitu místnosti konání), a pozitivní ohlasy studentů i jejich pedagogického doprovodu dokazují, že jedinečné studijní obory zaměřené na Afriku a Latinskou Ameriku, které nabízí FF UHK, jsou pro budoucí vysokoškolské studenty velmi atraktivní.

Filozofická fakulta připravila zážitkové workshopy pro středoškoláky

Martina Eliášová, děkanát FF UHK

Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové (FF UHK) nabídla středoškolákům příležitost k zážitkovému poznání svých studijních oborů. Chce tak nad rámec obvyklých Dní otevřených dveří dát každému zájemci příležitost zkusit si na jeden den intenzivní život a práci vysokoškoláka. Zážitek z poutavého semináře měl studentovi napomoci dobře se rozhodnout pro studium správného oboru a současně přitáhnout pozornost středoškoláků k odborné práci.

Za tímto účelem pořádala FF UHK 9. února 2012 akci „Přijď na Filozofickou fakultu a poznej svou vejšku!“, na niž se přihlásilo více než sto studentů středních škol. Jejich pracovní program sestával z účasti na workshopech z filozofie, sociologie, politologie, historie a archivnictví.

Největší zájem zaznamenal obor filozofie a společenské vědy, v jehož workshopu se studenti zabývali logickými rošádami a dokonce se seznámili s lidožravci. Sociologové spojili své síly s odborníky z Českého statistického úřadu a studentům představili

kouzlo výkladu statistických údajů, z nichž lze získat poučné informace o podobě a proměnách společnosti. Velmi poutavá témata představili také politologové, jejichž program nesl název „Jak hlasují čeští poslanci aneb padouch nebo hrdina, my jsme jedna rodina“ a „Udělej si sám...aneb výsledky voleb dle vlastního přání“. Studenti také procházeli křížem krážem Afrikou a Latinskou Amerikou, na jejichž poznání se FF UHK specializuje. Uložit si fotografie a dokumenty nejen z těchto dalekých cest umožnil workshop oboru Archivnictví. Jeho účastníci se přesvědčili o tom, že práce archiváře má přímo detektivní charakter. A historici ukázali velikána českých dějin Karla IV. jako dědice trůnu a manžela. Přijďte příště!

Science café v Hradci Králové aneb Podává se věda s kávou

Vlastimil Dohnal, Katedra chemie PŘF UHK

Přestože proběhlo teprve několik večerů, Science café v Hradci Králové si již našlo své příznivce a pravidelné návštěvníky. Tento projekt probíhá kromě České republiky v mnoha zemích světa a formou diskusních večerů zprostředkovává kontakt mezi vědci a širokou veřejností. Společně pak diskutují na předem dané téma v neformálním prostředí kaváren.

První královéhradecké Science café proběhlo v říjnu loňského roku a přivítalo vědce z Přírodovědecké fakulty UHK, docenta Malíře a doktora Dohnala, kteří pohovořili s návštěvníky na téma „Plísň jako tiší zabijáci“. Během večera se ukázalo, že problematika plísní je velmi komplexní a že je stále co zkoumat a mnoho otázek čeká na zodpovězení. Přínosem pro veřejnost byly zejména praktické rady, jak lze bojovat proti nežádoucím plísním v našich domovech a spížích.

V listopadu jsme přivítali docenta Zimčíka a doktorku Novákovou z Farmaceutické fakulty UK, kteří proslovili přednášku na téma „Posviťte si na nádory“. Publikum zaujali nejen svým vystoupením a praktickými ukázkami, ale i různými tipovacími soutěžemi; na zadané otázky přítomní odpovídali pomocí hlasovacích zařízení.

Prosincové Science café hostilo fyzikálního chemika magistra Votavu z Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i., který pronesl přednášku o atmosféře, a to z pohledu fyzikálního chemika a také letce. Odborný výklad střídaly pasáže věnované létání na bezmotorových kluzácích.

Leden byl věnován tradičnímu povánočnímu tématu – jídlu. Večer s Ing. Burdychovou ze vzdělávací společnosti NutriAcademy, s.r.o., a specialistkou na výživu Ing. Do-

hňalovou byl plný informací o jídle, výživě a hubnutí. Velmi četné dotazy byly známkou velkého zájmu a do budoucna se večer na podobné téma jistě zopakuje.

A zatím naposledy přijal naše pozvání profesor Bošík z Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany v Hradci Králové a blíže nás seznámil s virem HIV, který následně vede k onemocnění AIDS. Následovat budou v březnu kryptolog Mgr. Vondruška z Telefónica Czech Republic, a.s., a PhDr. Musílek z PŘF UHK a s nimi téma šifer, elektronického podpisu a dalších témat kryptologie. V dubnu nás navštíví prof. Vyskočil z Fyziologického ústavu AV ČR, v.v.i., který se podívá na muže a ženy pohledem neurofyzikologa. Květnové Science café bude pořádáno v rámci celosvětové akce – Dne fascinace rostlinami. Vystoupí na něm prof. Jahodář z Farma-

ceutické fakulty UK v Hradci Králové, odborník nejpopulárnější v oblasti využití léčivých rostlin v medicíně.

Jak je vidět, program je to pestrý a každý si v něm může najít právě to „své“ téma. Diskusní večery probíhají pravidelně v kavárně U Knihomola na Velkém náměstí v Hradci Králové, a to jednou měsíčně, vždy některé úterý od 19 hodin. Vstupné je dobrovolné. Pořadatelem Science café je společnost Bonanza a Přírodovědecká fakulta UHK je partnerem těchto akcí. Tak neváhejte a přijďte diskutovat nebo třeba jen poslouchat...

Novou aktivitou v oblasti otvírání Přírodovědecké fakulty UHK veřejnosti bude každoroční akce pro středoškoly „Jarní prázdniny v laboratoři“, která nabídne zážitkové poznání práce a prostředí výzkumníka v přírodních vědách.

Představujeme nově zahajované projekty Grantové agentury České republiky

Redakce Zpravodaje UHK

Seznamte se s novými vědeckými projekty Grantové agentury České republiky, jejichž řešení začíná v roce 2012 na Univerzitě Hradec Králové!

VÁLKA A MILITÁRNÍ MASKULINITY V ČESKÉ SPOLEČNOSTI, 1914–1938

Řešitel: Mgr. Jiří Hutečka, Ph.D., Historický ústav FF UHK

Cílem projektu je přispět k výzkumu genderové problematiky v české historiografii, resp. k dosud do značné míry opomíjenému studiu „maskulinit“ jako jedné z variací genderového diskurzu. Výzkum se hodlá zaměřit na specifický prvek většiny hegemonních maskulinit – jejich militární složku obsaženou v obecně akceptované roli „pravého muže“ v úloze válečníka, vojáka a ochránce komunity před nebezpečím – a bude sledovat kontinuitu i změny její podoby v české společnosti ovlivněné klíčovými proměnami objektivních podmínek její existence, ať již válečnou zkušeností, vznikem samostatného státu a následnou (re)interpretací této zkušenosti či následně ohrožením samotné existence Československé republiky ve 30. letech 20. století. Výzkum bude metodicky vycházet z nejnovějších přístupů k problematice maskulinity jak v oboru historie, tak v sociologii či antropologii, a z hlediska pramenné základny bude postaven především na pramenech osobní povahy (válečné deníky, paměti, korespondence), ale také na dobovém tisku, edukačních a výchovných materiálech, na záznamech veřejných debat i na pramenech ikonografické povahy z oblasti kultury a zábavy. Obecným cílem projektu je publikace závěrů v několika drobnějších textech následovaných shrnující monografií.

VOLEBNÍ PRAVIDLA A POLITICKÁ STABILITA V LATINSKÉ AMERICE

Řešitel: Mgr. Karel Kouba, M.A., Ph.D., Katedra politologie FF UHK

Úkolem projektu je přispět k vysvětlení politických příčin a důsledků změn volebních pravidel v současných latinskoamerických demokraciích. Zcela poprvé zde budou systematicky testovány důsledky temporálních volebních pravidel (délka legislativních mandátů, časová synchronizace prezidentských a legislativních voleb nebo pravidel pro znovuzvolení) na politickou stabilitu v Latinské Americe mezi lety 1990 až 2010. Projekt dále poskytne komparativní vysvětlení důvodů vedoucích k eliminaci a postupnému odstraňování nejdůležitějších temporálních pravidel – limitů na znovuzvolení prezidentů. Projekt dále na komparativním základě systematizuje dopad volebních reforem a volebních systémů na politickou stabilitu v latinskoamerických zemích.

Často nedoceňovanou skutečností je řada souvislostí novodobé latinskoamerické demokratické zkušenosti s postkomunistickou politickou transformací od 90. let. I přes některé odlišnosti docházelo v obou regionech k velmi podobným projevům politické nestability. Tento projekt tak poskytne základ pro srovnání obou demokratizačních zkušeností. K řešení projektu budou využity jak kvalitativní postupy, tak statistické techniky umožňující analýzu velkého počtu zkoumaných případů. Výstupy projektu budou publikovány jak v impaktovaných časopisech, tak v samostatné monografii, která zmapuje vývoj volebních pravidel a politické nestability v Latinské Americe.

JISTOTY A SKEPTICKÝ PROBLÉM

Řešitel: Mgr. Ladislav Koreň, Ph.D., Katedra filozofie a společenských věd FF UHK

Projekt je zaměřen na problematiku skeptických argumentů zpochybňujících možnost poznání – běžného či vědeckého, která toho času prožívá ve filozofii renesanci. Radikální skeptická teze o nemožnosti poznání se zdá být absurdní a nepřijatelná, avšak nekončící historie více méně marných pokusů „definitivně vyvrátit“ skepticismus naznačuje, že problém může být na obou stranách dialektického sporu. Cílem projektu je systematicky rozvíjet Wittgensteinovu diagnózu tohoto filozofického sporu, podle které skeptické stejně jako anti-skeptické argumenty sdílejí určitou představu o struktuře poznání, kterou je nutné radikálně revidovat. Pečlivá analýza dialektiky skeptických a anti-skeptických argumentačních strategií – jejich předpokladů a mezer – pak umožňuje lépe pochopit podmínky a strukturu epistemických praktik (zpochybňování, zdůvodňování, ověřování, vyvracení a podobně), v nichž jsou významově ukotveny naše epistemické pojmy (poznání, odůvodnění, pochybnosti, jistoty atd.).

ROZHODOVACÍ PROCESY POMÁHAJÍCÍCH PROFESÍ V OBLASTI INTERKULTURNÍCH VZTAHŮ

Řešitelka: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D., Katedra pedagogiky a psychologie, PdF UHK

Cílem čtyřletého projektu je deskripce a interpretace empirických schémat pracovníků pomáhajících profesí, jež se podílejí na integraci jedinců, kteří pocházejí ze sociokulturně hendikepovaného prostředí. Projekt navazuje na tříletý etnografický výzkum Funkce kulturních modelů ve vzdělávání. Je zaměřen na výzkum úlohy komunikace mezi profesionálem (učitelem, sociálním pracovníkem, psychologem atd.) a jeho potenciálními klienty pocházejícími z vesnických či městských ghett, kde žijí Romové a další sociokulturně znevýhodněné osoby. Úkolem řešitelů projektu je sledovat individuální rozhodovací procesy, které ve svém výsledku vytvářejí kritizovaný stav integrace Romů a dalších sociokulturně znevýhodněných jedinců do společnosti v České republice. Projekt je založen na kvalitativní metodologii, speciálně na etnografickém přístupu, který klade důraz na pobývání s aktéry v dané lokalitě a na pochopení jejich perspektiv.

Profesor Josef Hynek.

Nový profesor prof. RNDr. Josef Hynek, MBA, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Josefa Hynka

Prezident republiky jmenoval k 1. únoru 2012 doc. Josefa Hynka profesorem v oboru Informační management, a to na návrh Vědecké rady České zemědělské univerzity v Praze. Profesor Hynek působí na Univerzitě Hradec Králové od roku 1991 a patří k zakládajícím členům Fakulty informatiky a managementu UHK.

Informatik Hynek je dlouhodobě aktivní ve dvou zásadních oblastech výzkumu. V první řadě jde o problematiku evolučních algoritmů, tedy o využití poznatků darwinovské evoluční teorie a moderní genetiky s cílem simulovat analogické procesy a využívat je k řešení složitých problémů. Zatímco tradiční optimalizační metody při hledání řešení složitého problému obvykle podle určité strategie vylepšují jediné postupně vytvářené řešení, při použití evolučních technik program pracuje najednou s celou populací individuí, která mohou být řešením příslušného problému. Tato umělá individua spolu soutěží o možnost reprodukce, při níž předávají část vlastní genetické informace svým potomkům, a podobně jako v živé přírodě je uplatňován princip přežití silnějších a lépe

se adaptujících jedinců. Druhou oblastí vědeckého zájmu profesora Hynka jsou vyspělé výrobní technologie. Toto vysoce aktuální a i z praktického hlediska nesmírně zajímavé téma výzkumu profesor Hynek pomohl přenést z University of Hull, své britské alma mater, na UHK. Vyspělé výrobní technologie zahrnují širokou škálu prostředků – od jednotlivých číslicově řízených strojů či robotů až po plně automatizované pružné výrobní systémy. Ke zkoumaným tématům potom patří nejen otázky rozhodování o těchto investicích a posuzování příslušných projektů, efektivní implementace systémů, problematika zjišťování skutečných přínosů již realizovaných projektů, ale například i postoje managerů k těmto technologiím.

Nový profesor je v české odborné komunitě znám jako úspěšný řešitel či spoluřešitel osmi projektů Grantové agentury ČR a mnoha dalších národních i mezinárodních projektů. Nyní je členem tří mezinárodních odborných společností, čtyř redakčních rad odborných časopisů, působí jako externí examinátor Nottingham Trent University a zasedá ve vědeckých radách pěti českých vysokých škol.

Docent Vlastimil Dohnal.

Nový docent doc. RNDr. Vlastimil Dohnal, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Vlastimila Dohnala

Rektor Masarykovy univerzity docent Mikuláš Bek jmenoval k 1. prosinci 2011 dr. Vlastimila Dohnala docentem pro obor Analytická chemie. Jmenovaný úspěšně obhájil na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity habilitační práci „HPLC jako sofistikovaný nástroj při stanovení toxických metabolitů bakterií a plísní v biologických matricích“. Práce shrnovala výsledky mnohaletého výzkumu v oblasti výskytu a detekce toxických látek v potravním řetězci. Její závěry zasahují do oborů, jako je produkce a hygiena potravin, kde slouží k prevenci vzniku vybraných toxických látek v průběhu jejich technologického zpracování. Pro doc. Dohnala byla habilitace vyvrcholením jeho dosavadní dlouholeté vědecko-pedagogické práce, kterou vyvíjel na svých bývalých působištích. Na Mendelově univerzitě v Brně založil a vedl laboratoř zaměřenou na stanovení jedovatých látek produkováných plísněmi. Výsledky výzkumu, mnohdy podpořené národními či mezinárodními granty, byly publikovány v recenzovaných zahraničních časopisech s impact faktorem.

Ve své dosavadní práci se zaměřuje na přítomnost, tvorbu a stanovení toxických látek v potravinách. Získané znalosti předává studentům v rámci výuky odborných předmětů, jako jsou například Analytická chemie či Toxikologie potravin, respektive v rámci různých pobytů na zahraničních univerzitách. Jeho zájmem tedy není pouze analytická chemie, ale i výskyt a toxické působení některých složek potravy. V současné době dokončuje studium doktorského programu Toxikologie na Fakultě vojenského zdravotnictví Univerzity obrany, kde se zabývá detekcí plísní a metabolismem mykotoxinů v živých organismech.

Na Katedře chemie PŘF UHK se chce nadále věnovat stanovení léčiv či toxických látek v biologických vzorcích, a to ve spolupráci s ostatními katedrami na PŘF UHK a dalšími pracovišti nejen z ČR, ale i ze zahraničí. Vzhledem k provizorním podmínkám ve stávajících prostorách Katedry chemie se těší na postavení a otevření nové budovy fakulty, jejíž laboratoře mohou poskytnout větší potenciál pro vědeckou práci.

Docent Tomáš Kozel.

Nový docent doc. Mgr. Tomáš Kozel, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Tomáše Kozla

Rektor Univerzity Hradec Králové jmenoval s účinností k 1. prosinci 2011 Mgr. Tomáše Kozla docentem v oboru Systémové inženýrství a informatika, a to na základě návrhu Vědecké rady Fakulty informatiky a managementu UHK.

Docent Kozel se dlouhodobě věnuje problematice vývoje softwaru a s ním souvisejícím technologiím, zejména pak principům objektového přístupu, modelování a programování. Jeho nejoblíbenější vlastností zkoumaných objektů a předmětem jím prováděného výzkumu je mobilita, která je neopomenutelnou součástí běžného života, avšak velmi málo využívanou vlastností ve světě softwaru. V souvislosti s čím dál vyšší oblibou nejrozličnějších mobilních přístrojů (telefonů, přehrávačů, tabletů apod.) nabývá však tato vlastnost na důležitosti; to mimo jiné ukázaly i výsledky výzkumného projektu GAČR Modely firem s mobilně orientovanou architekturou, jehož byl doc. Kozel spoluřešitelem. Je spoluautorem monografie Mobilita v podnikovém prostředí a autorem publikace Mobilní přístupy v informačních systémech. V rámci habilitačního řízení pak obhájil práci „Mobilita a její modelování“. Dále

se podílel na vývoji několika úspěšných informačních systémů s rozšířenou podporou mobility uživatele. V současné době se doc. Kozel zabývá zkoumáním možností využití Cloud computingu v univerzitním prostředí, zejména pak jeho využitím v oblasti podpory různých výukových aktivit a vyučovacích metod. Jako neméně zajímavé téma se mu jeví vztah Cloud computingu a mobilních technologií, kde se jako jedna z možností nabízí využití mobilních klientů pro přístup k výpočetně náročným aplikacím a rozsáhlým systémům. Ty by byly jinak na mobilních zařízeních jen těžko spustitelné.

Kromě mobility softwarové doc. Kozel zkoumá intenzivně i mobilitu svých dvou potomků a snaží se ji se střídavými úspěchy a neúspěchy dostat pod kontrolu. Kromě toho do hloubky zkoumá i přetrvávající problémy v komunikaci mezi objekty typu rodič a dítě, zejména pak míru absorpce dobře myšlených zpráv zasílaných zkušenějším objektem objektu méně zkušenému. I tyto oblasti lidského života jsou pro něj nekončícím zdrojem inspirace pro jeho profesionální vědecké bádání.

Nová docentka doc. Ing. Hana Mohelská, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Hany Mohelské

Rector Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně jmenoval na návrh Vědecké rady Fakulty managementu a ekonomiky Ing. Hanu Mohelskou s účinností k 1. prosinci 2011 docentkou v oboru Management a ekonomika podniku, a to na základě úspěšně obhájené habilitační práce „Vliv technologické inovace na změnu vnitřního prostředí organizace“.

Docentka Mohelská je vedoucí Katedry managementu FIM UHK. Kromě své pedagogické činnosti se věnuje odborné a vědecké aktivitě, společně s dalšími členy týmu pracovala v období 2008–2010 na projektu GAČR Modely firem s mobilně orientovanou architekturou (řešitel prof. Slabý), dále na projektu GAČR Rozhodovací procesy v autonomních systémech v období 2009–2011 (řešitel Ing. Mls). Podílela se i na zahraničních projektech, např. v letech 2008–2010 na projektu VEGA Decentralizácia verejného sektora a efektívnosť jeho fungovania v podmienkach stredoslovenského regiónu v porovnaní s iným európskym regiónom, kde partnerem Univerzity Mateja Bela v Banskej

Bystrici byla FIM UHK. V souvislosti s těmito projekty vznikla řada publikací, které napomohly k zahájení habilitačního procesu a k jeho úspěšnému završení. V současné době doc. Mohelská pracuje jako vedoucí na projektu ESF Inovace výuky bakalářského studia v regionech, kde je FIM UHK spolupartnerem Fakulty dopravní ČVUT. Podílí se na řešení klíčových aktivit projektu ESF Vzdělávání pro personální zabezpečení výzkumu a vývoje.

Po schválení oborovou radou by se ráda stala školitelkou doktorandů FIM UHK, plánuje společně s prof. Pitrou připravit vydání monografie a chce pokračovat ve všem, co začala; stále si hledá nové cíle.

Studenti a známí se jí často ptají, zdali ji najdou někde na blogu nebo sociální síti. Říká, že zatím ne, zná totiž lepší způsob, jak trávit volný čas – s rodinou nebo s přáteli, a pokud se chce s někým setkat, dává přednost osobnímu kontaktu. Má ráda aktivní pohyb – kolo, lyže, turistiku, pobyt v přírodě.

Docent Kamil Musílek.

Nový docent doc. PharmDr. Kamil Musílek, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Kamila Musíla

Rektor Univerzity Karlovy v Praze jmenoval k 1. lednu 2012 PharmDr. Kamila Musíla docentem v oboru Farmaceutická chemie. Jmenovaný úspěšně obhájil habilitační práci na téma „Racionální design nových modulátorů cholinesteras“ na Farmaceutické fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Před její vědeckou radou pronесl habilitační přednášku s názvem „Terapeutické použití modulátorů cholinesteras – současný stav a nové trendy“. V habilitační práci pojednával o současně používaných a nastupujících léčivech na bázi modulátorů cholinesteras, kam lze zařadit např. léčiva Alzheimerovy nemoci, léčiva vzácného autoimunitního onemocnění Myasthenia gravis nebo léčiva otrav bojovými chemickými látkami a pesticidy, ve vztahu k vlastní vědecké práci při výzkumu uvedených léčiv.

Habilitace byla pro doc. Musíla závěšením jeho dlouholeté vědecko-pedagogické činnosti v oboru Farmaceutické chemie. Je specializován na chemickou přípravu, biologické testování a hodnocení vztahů mezi strukturou a aktivitou připravovaných sloučenin,

potenciálních léčiv. Zároveň se zabývá metodikou molekulárního modelování, které umožňuje porozumět interakcím biomolekul s organickými molekulami, a tím racionalizovat přípravu nových léčiv z pohledu jejich vyšší účinnosti nebo zmenšení nežádoucích účinků. Snaží se aplikovat bohaté zahraniční zkušenosti z Ruprecht-Karls-Universität v Heidelbergu nebo z University of St. Andrews ve Skotsku. Je autorem více než stovky publikací, několika kapitol v odborných knihách, mnoha přednášek na mezinárodních sympozích. Jeho vědecké práce byly mnohokrát citovány. Byl a je také řešitelem nebo členem kolektivu více než patnácti vědeckých projektů jak českých, tak zahraničních.

Ve výukové činnosti se zaměřuje na chemické předměty (např. organická a bioorganická chemie), předměty mezioborové (např. toxikologie) a předměty aplikované (např. molekulární modelování). Je vedoucím Katedry chemie PřF UHK. Hodlá se zaměřit na přípravu a testování sloučenin modulujících některé receptory v lidském organismu a sloučenin s dezinfekčním účinkem.

Docent Martin Šandera.

Nový docent doc. PhDr. Martin Šandera, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Martina Šandery

Rektor UHK jmenoval k 1. lednu 2012 dr. Martina Šandera docentem pro obor Historické vědy se zaměřením na české a československé dějiny. Jmenovaný úspěšně obhájil na FF UHK habilitační práci „Hynce Ptáček z Pirkštejna. Opomíjený vítěz husitské revoluce“. Před Vědeckou radou FF UHK proslovil přednášku „Konfrontace stavovského a náboženského principu rozdělení české šlechty v 15. století“, v níž na pozadí mocenských i ideologických konfliktů ukázal složitou a dramatickou cestu nejmocnějšího společenského stavu země k náboženské toleranci.

Aktivita doc. Šandery jsou zaměřeny především na problematiku české šlechty ve vrcholném a pozdním středověku, elity východních Čech v období husitské revoluce, vůdčí osobnosti i správně-politické struktury polipanského bezvládní a poděbradské éry. V minulosti se podílel na výzkumu dějin Kladska, od roku 2003 byl tajemníkem české části česko-polské Kladské komise historiků. Je autorem monografií „Zikmundovi věrní na českém severovýchodě. Opočenská strana

v husitské revoluci“ (Veduta, 2005), „Páni z Dobrušky a z Opočna. Kolonizátoři, dvořané, válečníci“ (Veduta, 2007), „Hynce Ptáček z Pirkštejna. Opomíjený vítěz husitské revoluce“ (Vyšehrad, 2011). Autorsky i organizačně se podílel na syntéze „Dějiny východních Čech v pravěku a středověku do roku 1526“ (Lidové noviny, 2009), autorsky pak na díle „Poděbradové. Rod českomoravských pánů, kladských hrabat a slezských knížat“ (Lidové noviny, 2008) a chystané syntéze dějin Kladska. Publikoval několik desítek odborných studií.

Je přesvědčen, že v oblasti medievalistiky se krajská univerzita nemusí uzavírat do úzce regionálního rámce. Historik by v současné době neměl opomíjet ani nutnost popularizace historie pro nejširší okruh čtenářů a zcela nepřenechávat tuto sféru mnohdy nedostatečně fundovaným publicistům. Doc. Šandera by také sám rád přispěl ke snaze českých medievalistů čelit opětovné „politizaci historie“, v jejímž důsledku se proslula Jiráskova „doba temná“ v obecném povědomí přesouvá z pobělohorského období na husitskou revoluci.

Docent Pavel Trojovský.

Nový docent doc. RNDr. PaedDr. Pavel Trojovský, Ph.D.

Redakční rada Zpravodaje UHK z podkladů Pavla Trojovského

Rektor Univerzity Pardubice jmenoval k 1. lednu 2012 dr. Pavla Trojovského docentem v oboru Systémové inženýrství a informatika. Na Fakultě ekonomicko-správní UPa jmenovaný úspěšně obhájil habilitační práci „Kryptografie založená na eliptických křivkách“. Před Vědeckou radou FES UPa proslovil habilitační přednášku s názvem „Moderní trendy v kryptografii“.

Pro doc. Trojovského byla habilitace na FES UPa vyvrcholením jeho dosavadní dvacetileté vědecko-pedagogické činnosti na UHK. Svůj život s naší univerzitou spojil velmi úzce. V roce 1989 zde ukončil své magisterské studium učitelství a nastoupil na Katedru matematiky, kde později působil jako vedoucí katedry. Od roku 2011 pracuje ve funkci děkana Přírodovědecké fakulty UHK. Jeho vědecké bádání je zaměřeno v první řadě na algebru a teorii čísel a jejich aplikace v kryptografii a v druhé řadě pak na různorodé aplikace specializovaných matematických softwarů, jako jsou systémy Mathematica a Maple. V teorii čísel se věnuje především problematice speciálních posloupností celých čísel,

a to hlavně vlastnostem Fibonacciových čísel, která nacházejí bohaté užití jak v různých matematických problémech rázu teoretického, tak v rozličných aplikacích. Toto jejich časté použití je dáno jejich definicí samotnou, tak jejich souvislostí s konstantou zlatého řezu, která se objevuje často v přírodě ve struktuře rostlin a živočichů, a to od mikrosvětla (např. ve struktuře molekul DNA) až po popis vesmíru (např. oběžné dráhy planet a galaxií). Vzhledem k tomu, že teoretický popis chování akciového trhu má stejný matematický základ jako přírodní děje, mají Fibonacciova čísla dnes bohaté užití i ve finančních aplikacích.

Doc. Trojovský je autorem, resp. spoluautorem publikací v impaktovaných časopisech a tvůrcem několika monografií, byl řešitelem a spolupracoval na různých typech grantů, je členem American Mathematical Society a recenzentem Mathematical Reviews, nejprestižnější databáze odborných matematických publikací. Jeho nejvýznamnější práce lze nalézt v prestižních impaktovaných matematických časopisech jako je Discrete Applied Mathematics a Fibonacci Quarterly.

Absolvent univerzity na stopě dinosaurů

Redakční rada Zpravodaje oslovila Mgr. Vladimíra Sochu, absolventa univerzity, úspěšného autora již pěti knih o prehistorických ještěrech a nadšeného popularizátora přírodních věd, a požádala jej o ohlédnutí za jeho studiemi a současnou praxí. Věříme, že jeho zamyšlení zaujme i čtenáře.

Už odmala jsem měl jeden velký a srdeční zájem – svět pravěku. Ještě než jsem uměl číst, listoval jsem Velkou knihou o pravěku s Burianovými ilustracemi a s dětským úžasem jsem zíral na film Cesta do pravěku. Pradávné světy oživené plejádami roztodivných stvoření mě postupně pohltily a donutily mě naučit se na zpaměť stovky latinských či řeckých názvů. Zamíloval jsem si zejména dinosaury, jak už to bývá, ale stranou nezůstávali ani trilobiti, obří hlavo-
nožci, praobojživelníci nebo třeba savcovití plazi. Říká se, že o dinosaury se zajímá každé druhé dítě, ale jen malé procento si tento zájem přene-
se i do dospělosti. Já jsem byl tedy jedním z nich. Na gymnáziu jsem se zúčastnil Středoškolské odborné činnosti s paleontologickou tematikou a zájem jsem si přenesl i na hradeckou univerzitu, jejímž absolventem jsem od roku 2008 (Pedagogická fakulta – obor biologie a dějepis). V současnosti jsem externím dokto-

randem PřF UK v Praze, kde v rámci Katedry filozofie a dějin přírodních věd pracuji na dizertační práci zaměřené na dějiny paleontologie v českých zemích.

Na léta strávená na UHK vzpomínám velmi rád, i když to ještě není žádná vyloženě dávná minulost. V Hradci Králové jsem se narodil a jsem tak trochu patriotem, proto jsem rád, že naše město má univerzitu umožňující vystudovat množství zajímavých a užitečných oborů. V posledních letech sleduji se zájmem zvláště Katedru archeologie FF UHK, která je mi svým zaměřením blízká. Abych se ale vrátil k vlastnímu studiu na hradecké univerzitě – byl jsem jakýmsi ambivalentním studentem, který se živě zajímal o humanitní i přírodovědné obory. Kombinace biologie a historie byla proto ideální. Jsem velmi rád, že tato symbióza byla možná a díky tomu jsem získal potřebný vhled také do dějin přírodních (biologických)

věd, což je jakýsi průmět těchto oborů. Skloubit například učivo k „poznávačce“ vyšších rostlin a k tomu třeba světové dějiny raného novověku bylo sice mírně obtížné, ale vyžadovalo jakousi zajímavou myšlenkovou pružnost. Na hradecké univerzitě jsem během let našel takřka druhý domov, i když jen občasný a zároveň dočasný. Jsem proto pyšný, že patřím do širokého a stále se rozrůstajícího kolektivu absolventů.

Co ještě dodat k vlastní osobě? V současnosti bych se označil za popularizátora vědy a publicistu. Přednáším pravidelně například na královéhradecké hvězdárně, občas také v Muzeu východních Čech, právě na UHK nebo na různých školách v Hradci Králové i okolí. Píšu popularizační články

do několika časopisů (například 100+1, Živá historie, Příroda, GEO, ABC) a od roku 2009 mi vyšlo pět vlastních knižních titulů, prakticky všechny s tematikou dinosaurů. Kromě toho občas přispěji článkem také do regionálního tisku nebo rozhovorem pro Český rozhlas. V létě roku 2009 jsem se zúčastnil vykopávek v americké Montaně, kde jsem během tří týdnů mohl okusit práci paleontologa v souvrství Hell Creek, proslulém objevy ikonických posledních dinosaurů typu tyranosaura nebo triceratopse. Téměř pravidelně se účastním také vykopávek v Polsku (lokality Krasiejów a Lisowice) a jinde. Více informací a novinek především z oblasti paleontologie mohou případní zájemci nalézt na mém blogu <http://dinosaurus.bloguje.cz>.

Univerzita publikující

Z PUBLIKACÍ NAŠICH UČITELŮ

Mgr. Lenka Špičánová, Ph.D.,

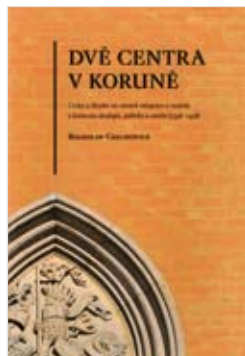
Katedra politologie FF UHK

ŠPIČANOVÁ, Lenka. Komparativní analýza konfliktů v Acehu a na Východním Timoru.

Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2011, 221 s., ISBN 978-80-7325-255-7.

Indonéské souostroví patří z kulturního, etnického a jazykového hlediska k nejpestřejším regionům světa. I z tohoto důvodu se Indonésie dlouhodobě potýká s řadou konfliktů, jež ohrožují její stabilitu a územní integritu. Tato kniha se věnuje dvěma závažným

střetům z hlediska intenzity i délky trvání – konfliktu na Východním Timoru a v Acehu. Časově se práce soustředí na období po roce 1945, neopomíná ovšem ani důležité aspekty koloniální éry, jež ovlivnily základní podmínky příznivé pro vznik konfliktů. Zásadní část textu pak sleduje vývoj v 90. letech 20. století a v demokratizační fázi počínající pádem Suhartova režimu a trvající de facto do současnosti. Kniha je uzavřena rokem 2002, kdy Východní Timor získal nezávislost, resp. rokem 2005, kdy mírová dohoda (prozatím) ukončila konflikt v Acehu. Cílem komparativní analýzy je zejména identifikace a porovnání primárních příčin a spouštěcích mechanismů, které vedly k eskalaci konfliktů, charakteristika jednotlivých fází konfliktů a zhodnocení role vnitřních a vnějších faktorů při jejich řešení.

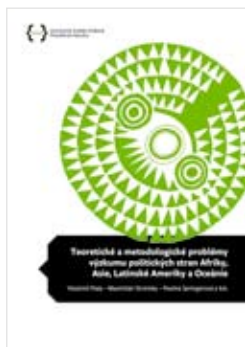
doc. MgA. Bogusław Czechowicz, Ph.D.

Historický ústav FF UHK

CZECHOWICZ, Bogusław. Dvě centra v Koruně.

Čechy a Slezsko na cestách integrace a rozkolu v kontextu ideologie, politiky a umění (1348–1458). České Budějovice: Věduta, 2011, 331 s., ISBN 978-80-86829-60-9.

Kniha popisuje proces integrace Slezska a Čech v rámci zemí Koruny české, vzájemné ovlivňování obou zemí a především jejich politických center – Prahy a Vratislavi. Důraz je kladen na oblast politické ideologie, na činnost politicko-právního rázu a zejména pak na umělecké prameny jako nositele (doklady) této ideologie. Poněkud rozdílně, než jak bylo dosud zvykem, jsou zde načrtnuty příčiny decentralizace státu v době husitství. Jejich původ je spatřován mimo jiné v nejasné struktuře českého státu posledních Lucemburků a politických ambicích Vratislavi.

doc. PhDr. Vlastimil Fiala, CSc., a Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D., Katedra politologie FF UHK

FIALA, Vlastimil – STRMISKA, Maxmilián – SPRINGEROVÁ, Pavlína. Teoretické a metodologické problémy výzkumu politických stran Afriky, Asie, Latinské Ameriky a Oceánie. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2012, 352 s., ISBN 978-80-7405-149-4.

Publikace se zabývá problematikou vývoje politických stran ve vybraných mimoevropských oblastech. Výzkum politických stran bezpochyby zaujímá v teorii politických věd velmi důležité místo, zároveň je však

nutné, aby se tento výzkum soustředil i na mimoevropské areály, které jsou zejména v českém prostředí stále značně opomíjené. Ve snaze započít s vyplňováním existujících mezer se kolektiv autorů pod vedením Maxmiliána Strmisky (areál Asie a Oceánie), Vlastimila Fialy (areál Afriky) a Pavlíny Springerové (areál Latinské Ameriky) zaměřil na teoretické problémy politického stranictví těchto oblastí. Hlavní cíl publikace spočívá ve snaze přispět ke zkoumání politického stranictví v mimoevropských areálech, sledovat specifické rysy tamních stranických subjektů a konfrontovat je s existujícími modely a teoriemi politických stran.

Mgr. Zdenka Sokolíčková, Ph.D.

Katedra kulturních a náboženských studií PdF UHK

SOKOLÍČKOVÁ, Zdenka. What Do We Mean by a Strong Europe: Cultural weakness of EU environmental policy. Saarbrücken: LAP Lambert, 2011, 132 s., ISBN 978-3-8454-7979-8.

Jaký je vztah mezi dominantním evropským paradigmatem (obrazem světa, místem lidské společnosti v kontextu životního prostředí) a environmentálními opatřeními Evropské unie? Práce zkoumá evropskou kulturu a její ideové základy s ohledem na měnící se pojetí přírody a roli civilizace v jednotlivých dějinných etapách. Pozornost je také věnována souvislosti mezi nynější ekonomickou krizí a ekologickými změnami, respektive reakcí EU na ekonomickou recesi ve sféře environmentálních opatření. Dějiny evropského myšlení mohou nabídnout vodítko, jak lze porozumět současnému směřování EU v environmentální oblasti. Ve třetí části knihy je objasněn rozdíl mezi tzv. konzervativní a transformativní silou, přičemž analýza konceptu síly a jeho revize je stěžejním úkolem celé práce.

doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., a PhDr. Naděžda Heindrichová, Ph.D., Katedra německého jazyka a literatury PdF UHK

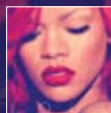
HEINRICHOVÁ, Naděžda – ONDRÁKOVÁ Jana – FRITZ Thomas A. (eds.). Německo-české reflexe na pozadí jazyka, literatury a didaktiky. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2011, 167 s. ISBN 978-80-87378-97-7.

Publikace nabízí veřejnosti se zájmem o problematiku německého jazyka a literatury nové podněty a inspiraci. Výběr textů může oslovit jak ty, kteří se zabývají srovnáním češtiny a němčiny, tak i zájemce o historii české a německé lingvistiky. Příznivce dětské literatury zaujme kapitola věnovaná paralelám a rozdílům v žánru pohádky v obou národních kulturách. Zájemce o problematiku II. světové války osloví kapitola věnovaná detabuizaci této problematiky a její následné literární reflexi v německé literatuře po roce 1989. Hodnotový „nadrámec“ tvoří závěrečná kapitola přinášející informace o proměnách současného školství.

Se studentským
účtem pošlete
prudu do kytek!

**ČESKÁ
SPOŘITELNA**
Jsme Vám blíž.

UNIVERSAL
UNIVERSAL MUSIC GROUP

Nový hit si poslechni
na musicjet.cz
CD PODZIM 2011

Nadace České spořitelny slaví desáté výročí a připravuje spolupráci s univerzitou

Klára Vyhnánková a Klára Pačesová, Česká spořitelna, firemní komunikace

Pomáhat společnosti je potřeba i tou nejpřímější cestou, jakou může banka zvolit, a to prostřednictvím finančních darů. Ty rozděluje především Nadace České spořitelny, která letos slaví své desáté narozeniny. Nadace je jedním z klíčových nástrojů působení České spořitelny v oblasti firemní filantropie a společenské odpovědnosti. Od svého založení v roce 2002 věnovala na prospěšné aktivity přes 147 milionů korun. V roce 2011 přispěla svým partnerům téměř 15 milionů.

Jedná se o společnosti Život 90, Podané ruce, Charita Česká republika, Palata – Domov pro zrakově postižené, Nadace Via, Sananim, Nadační fond manželů Livie a Václava Klausových, Nadace partnerství – lidé a příroda, Český svaz ochránců přírody a Drop In.

Během působení Nadace se do předí jejího zájmu postupně dostaly tři hlavní oblasti, ve kterých existuje neustále potřeba velmi intenzivní pomoci, přestože se nejedná o témata na první pohled přitažlivá. Nadace se rozhodla přispět k boji s drogovou závislostí, zmírňovat potíže seniorů a zlepšovat prostředí, ve kterém žijeme. Dlouhodobě podporuje celkem jedenáct hlavních partnerů.

Další oblastí, na kterou se Česká spořitelna v rámci svých aktivit v oblasti společenské odpovědnosti soustředí, je vzdělávání. Nově připravuje spolupráci Nadace České Spořitelny a Ústavu sociální práce Univerzity Hradec Králové. Studenti tohoto ústavu tak budou mít možnost zblízka se seznámit nejen s prací Nadace ČS, ale především jejích partnerů a získat aktuální informace přímo z praxe.

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází zpravidla čtyřikrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365. Toto číslo vyšlo v únoru 2012. Elektronické vydání a archiv starších čísel na adrese: www.uhk.cz/uhk/zpravodaj. Uzávěrka příštího čísla je 31. března 2012. Příspěvky zasílejte elektronickou poštou na adresu zpravodaj@uhk.cz.

Redakční rada: PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D., (šéfredaktor),
Mgr. Zuzana Hametová, doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc.,
doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., Ing. Věra Palánová,
Mgr. et Mgr. Pavlína Springerová, Ph.D., Ing. Petr Exner,
doc. PhDr. Vladimír Koblížek, Ph.D., Mgr. Václav Víška, Ph.D.

Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků.
Fotografie: archiv Zpravodaje UHK, Miroslav Beneš (s. 25),
Michal Zámečník (s. 7, 8, 12, 18, 20, 21, 23, 30, 32, 36, 38, 40),
Pavel Sůva (s. 14, 16), David Petr (s. 27, 50),
archiv Josefa Hynka (s. 28), archiv Vladimíra Sochy (s. 42, 44)
fotoateliér Lukavská (s. 34), Česká spořitelna, a.s. (s. 48).
Grafická kompozice strany 5: Jiří Toman.

Grafická koncepce: Jiří Toman a Michal Kukačka
Sazba a tisk: Remarque studio a.s., Hradec Králové